

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ**

**Факультет № 6
Кафедра соціології та психології**

РОБОЧА ПРОГРАМА

**з навчальної дисципліни «Психологія творчості»
вибіркових компонент освітньої програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

053 Психологія (практична психологія)

Харків 2022

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.22 р. № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 26.08.2022 № 6

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.22 р. № 8

Розглянуто на засіданні кафедри соціології та психології
Протокол від 17.08.2022 № 7

Розробник:

Доцент кафедри соціології та психології, кандидат біологічних наук
Шахова О.Г.

Рецензенти:

1. Доцент кафедри педагогіки та психології Харківської державної академії фізичної культури, кандидат психологічних наук, доцент Павлик О. М.;
2. Доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 ХНУВС, кандидат психологічних наук, доцент Жданова І.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем 7	05 Соціальні та поведінкові науки; 053 Психологія, Другий (магістерський) рівень вищої освіти	Навчальний курс - 1 Семестр - 2 Види контролю: залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 24; Практичні заняття – 26; Самостійна робота – 70; Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом. Реферати – не передбачено навчальним планом.	заочна форма навчання Лекції – 10 Практичні заняття – 6; Самостійна робота – 104 Індивідуальні завдання: Курсова робота – не передбачено навчальним планом. Реферати – не передбачено навчальним планом.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Психологія творчості вивчає процес наукових відкриттів, винаходів, створення витворів мистецтва; це галузь психологічних досліджень творчої діяльності людей в науці (психологія науки), літературі, музиці, образотворчому та сценічному мистецтві (психологія мистецтва), у діяльності винахідників та раціоналізаторів.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія творчості» є формування у студентів уявлення про творчий процес та творчі здібності в сучасній психології, забезпечення практичної підготовки студентів у царині психології творчості, яка допоможе їм розвинути власний творчий потенціал та сприятиме успішності майбутньої професійної діяльності.

Основні завдання вивчення дисципліни «Психологія творчості»:

- ознайомити студентів із головними теоретичними положеннями і проблемами сучасної психології творчості;
- навчити майбутніх психологів розуміти природу та механізми творчої діяльності, аналізувати процес та продукти власної творчості й творчості клієнтів, діагностувати творчі здібності та стимулювати творчу активність.

У процесі вивчення курсу «Психологія творчості» студенти усвідомлюють, що творчість є однією з провідних потреб людини; що процес творчості становить складне поєднання свідомості та несвідомої активності; що головними передумовами успішної творчої діяльності є мотивація самоактуалізації, високий рівень творчих і предметних здібностей,

креативний тип особистості, підтримка творця родиною та суспільством.

Міждисциплінарні зв'язки: соціальна психологія, загальна психологія, соціально-психологічний тренінг, вікова психологія.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні теоретичні поняття та положення дисципліни;
- методи науково-психологічного дослідження творчої діяльності;
- механізми творчої діяльності;
- індивідуально-психологічні ознаки творчої особистості;
- вікову динаміку розвитку творчих здібностей;
- психологічні чинники, що впливають на розвиток творчої

особистості;

- структуру творчого процесу;
- методи розвитку окремих творчих здібностей.

вміти:

- вільно користуватися поняттями та категоріями, що розкривають суть предмету;

- діагностувати творчі здібності;
- досліджувати продукти творчої діяльності;
- володіти технологіями, які сприяють розвитку творчих здібностей;
- керуватися професійно-етичними принципами психолога.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність	І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК-3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
	СК-4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
	СК-11	Здатність дотримуватися норм професійної етики.

3.Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Творчість як психічне явище та предмет психологічного дослідження.

Поняття про творчість. Психологічні складові творчості. Творчість як об'єкт дослідження. Методи психологічного дослідження творчості. Самозвіти творців. Біографічний метод. Моделюючий експеримент. Метод «креативного поля». Розв'язування творчих задач. Тестування. Аналіз продуктів діяльності. спостереження, самоспостереження, інтерв'ю, анкетування, метод експертної оцінки, констатуючий експеримент та ін.

Тема 2. Підходи до вивчення творчості у зарубіжній та вітчизняній психології.

Дослідження творчості в зарубіжній психології.

Психоаналітичні теорії творчості. Творчість як сублимація (З.Фрейд). Творчість як прояв архетипів (К.Юнг).

Когнітивна теорія творчості Дж. Келлі. «Дивергентне мислення» як основа творчості (Дж.Гілфорд).

Погляд на творчість представників гуманістичної психології. Компенсаційна теорія творчості А. Адлера. Творчість як самоактуалізація особистості (А.Маслоу). Творчість в теорії К.Роджерса.

Творчість як «інвестування ідей» (Р.Стернберг). Компоненти творчої діяльності (Л.Терстоун).

Підходи до вивчення творчості у вітчизняній психології.

Творчість як особливий вид «економії думки» (О.П.Потебня). Творчість як сукупність рефлексів (В.М.Бехтерев). Концепція художньої творчості Л.С.Виготського. Засади наукової творчості (В.І.Вернадський). Концепція «креативного поля» Д.Б.Богоявленської. Творчість як взаємодія свідомості та несвідомого (О.Я.Пономарьов). Творчість як результат «когнітивної функціональної надлишковості» (В.М.Дружинін). Творчість як «головний чинник індивідуалізації» (В.А.Роменець).

Тема 3. Творчий процес.

Поняття про природу творчості. Види та рівні творчості. Проблема мотивації творчості. Роль у творчості емоцій та почуттів. Перетворювальна поведінка і творча діяльність особистості. Творчий акт (ознаки, схема, етапи).

Тема 4. Творчі здібності (креативність).

Творчі здібності (креативність). Поняття про творчий потенціал особистості. Структура творчого потенціалу. Творчий потенціал студента. Поняття про креативність як елемент творчого потенціалу особистості. Психологічні складові креативності. Креативність у структурі загальних здібностей. Креативність та навчальність. Креативність та інтелект. Особистості з різним співвідношенням креативності та інтелекту. Поняття про обдарованість та її види. Обдарованість та креативність. Геніальність.

Тема 5. Творча особистість (креатив).

Поняття про творчу особистість (креатива). Психологічні властивості

креативів. Творча особистість і «европатології». Психологічні проблеми креативів.

Тема 6. Методи розвитку креативності.

Основні психологічні підходи до проблеми розвитку творчих здібностей. Метод розв'язування творчих задач. Метод «мозкової атаки» та його види. Метод розвиваючих ігор. Метод формуючого експерименту. Сучасні технології розвитку креативності.

Тема 7. Вікові особливості розвитку креативності.

Психологічний механізм розвитку креативності.

Успадковане і набуто у творчих здібностях. Поняття про механізм розвитку творчих здібностей (креативності). Чинники, що сприяють та заважають розвитку креативності. Проблема штучного стимулювання креативності. Креативність у дошкільному і шкільному віці. Родинні чинники розвитку креативності. Принципи розвитку творчих схильностей дитини у родині. Розвиток креативності у навчальному процесі школи. Види і методи навчання, які сприяють розвитку креативності. Поняття про обдаровану дитину. Структура обдарованості. Особливості творчої обдарованості у дитинстві. Критерії визначення творчо обдарованої дитини. Психологічні проблеми творчо обдарованих дітей. Труднощі у розвитку творчого потенціалу обдарованої дитини. Проблема «вундеркіндів».

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Вид контролю	
		Всього	з них:					
			Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття		Самостійна робота
Семестр № 2								
	Тема № 1. Творчість як психічне явище та предмет психологічного дослідження.	10	4	-	2		4	
	Тема № 2. Підходи до вивчення творчості у зарубіжній та вітчизняній психології.	20	6	-	4		10	
	Тема № 3. Творчий процес.	10	2	-	2		6	
	Тема № 4. Творчі здібності (креативність).	20	2	-	4		14	
	Тема 5. Творча особистість (креатив).	20	2	--	6		12	

	Тема 6. Методи розвитку креативності.	20	4		6		10	
	Тема 7. Вікові особливості розвитку креативності.	20	4	-	2		14	
Всього за семестр № 2:		120	24	-	26		70	Залік

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
		Всього	з них:					
			Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2								
	Тема № 1. Творчість як психічне явище та предмет психологічного дослідження.	10	2	-	-		8	
	Тема № 2. Підходи до вивчення творчості у зарубіжній та вітчизняній психології.	20	2	-	-		18	
	Тема № 3. Творчий процес.	10	1	-	-		9	
	Тема № 4. Творчі здібності (креативність).	20	1	-	-		19	
	Тема 5. Творча особистість (креатив).	10	1	--	-		9	
	Тема 6. Методи розвитку креативності.	30	2		6		22	
	Тема 7. Вікові особливості розвитку креативності.	20	1	-	-		19	
Всього за семестр № 2:		120	10	-	6		104	Залік

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1: Творчість як психічне явище та предмет психологічного дослідження.		1, 2, 5, 8, 11, 14
<p>Практичне заняття 1. Творчість як психічне явище та предмет психологічного дослідження.</p> <p>Завдання 1. Ознайомтеся з автобіографією відомого австрійського психіатра, психолога та мислителя В. Франкла, засновника логотерапії, яка викладена в його книзі "Спогади".</p> <p>Завдання 2. Зробіть короткий письмовий аналіз того, як обставини життя В. Франкла позначилися на його науковій творчості.</p>		

Тема № 2: Підходи до вивчення творчості у зарубіжній та вітчизняній психології.	2, 5, 7, 8, 9, 11, 18,
<p>Практичне заняття 2. Підходи до вивчення творчості у зарубіжній психології.</p> <p>Завдання 1. Порівняти зміст концепцій творчості З.Фрейда та А.Маслоу.</p> <p>Завдання 2. Скласти короткі довідки про наукову творчість Ч.Ломброзо, А.Маслоу, З.Фрейда та К. Юнга.</p> <p>Практичне заняття 3. Підходи до вивчення творчості у вітчизняній психології.</p> <p>Завдання 1. Порівняти зміст концепцій творчості О.П.Потебні та В.М.Дружиніна.</p> <p>Завдання 1. Скласти короткі довідки про наукову творчість В.М.Бехтерева та Л.С.Виготського.</p>	
Тема № 3: Творчий процес.	1, 2, 3, 8, 14, 18
<p>Практичне заняття 4. Творчий процес.</p> <p>Завдання 1. Намалювати графічні схеми: взаємодії свідомості і несвідомого у творчому акті (за О.Я.Пономарьовим); етапів творчого процесу (за Г.Воллесом та Е.Гетчинсоном).</p> <p>Завдання 2. Проаналізувати процес створення власної наукової статті, психотерапевтичної історії або казки, як творчого акту.</p>	
Тема № 4: Творчі здібності (креативність).	1, 2, 5, 8, 11, 18
<p>Практичне заняття 5. Творчі здібності (креативність).</p> <p>Завдання 1. Створити графічну модель структури креативності, використавши її складові (елементи), виокремлені Дж.Гілфордом, Е.Торренсом та М.О.Холодною.</p> <p>Практичне заняття 6. Діагностування творчих здібностей.</p> <p>Завдання 1. Дослідити особливості власного творчого потенціалу.</p>	
Тема 5. Творча особистість (креатив).	1, 2, 4, 8, 12, 18
<p>Практичне заняття 7. Творча особистість (креатив). Наукова творчість.</p> <p>Завдання 1. Перегляньте відеофільм про наукову творчість одного з відомих учених (наприклад, Ніколо Тесли).</p> <p>Завдання 2. Напишіть психологічну біографію вченого, відповідаючи на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Які вроджені якості, особливості особистої історії і виховання могли сприяти становленню та розвитку наукового таланту цього вченого? - З якого джерела вчений черпав натхнення? - Які методи стимуляції творчої активності використовував? <p>Практичне заняття 8.</p> <p>Завдання 1. Відвідайте художній музей або виставку, подивіться картини. Оберіть картину, яка вам сподобалася. Опишіть свої враження: що, на ваш погляд, художник хотів сказати цією картиною, які виразити переживання? Які емоції вона викликає у вас? Яка, на ваш погляд, психологічна роль образотворчого мистецтва?</p>	

	Завдання 1. Складіть перелік «типових» психологічних проблем креативів, надайте рекомендації щодо їхнього подолання.	
Тема 6. Методи розвитку креативності.		1, 2, 3, 4, 5, 8, 11, 18,
	Практичне заняття 9. Методи розвитку креативності. Завдання 1. Проаналізувати можливості використання різних методів розвитку креативності в психології. Практичне заняття 10-12. Цілеспрямований розвиток творчого потенціалу. Тренінг розвитку креативності. Завдання 1. Розробити тренінг креативності для дорослих учасників.	
Тема 7. Вікові особливості розвитку креативності.		2, 5, 6, 7, 11, 12,
	Практичне заняття 13. Вікові особливості розвитку креативності. Завдання 1. Оцінити можливості учня (учениці) юнацького віку у творчій сфері за методиками А.А.Лосєвої та Дж.Рензуллі. Завдання 2. Скласти рекомендації з розвитку творчих здібностей для дітей різного віку, які займаються музикою (хореографією). Завдання 3. Дослідити психологічні проблеми обдарованої дитини шкільного віку, надати рекомендації щодо їхнього подолання.	

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

не передбачено навчальним планом.

5.1.2. Теми курсових робіт

не передбачено навчальним планом.

5.1.3. Теми наукових робіт

не передбачено навчальним планом.

6. Методи навчання

Навчання з дисципліни проходить у формі: лекцій, семінарських занять, а також самостійної та індивідуальної роботи:

- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій;
- підготовка тематичних повідомлень;
- вирішення творчих практичних завдань.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення:

- наукової літератури за темами;
- підбір вправ щодо активізації творчої діяльності або творчих здібностей

- *Індивідуальна робота* передбачає підготовку психологічних біографій творчих осіб, підготовку звіту щодо рефлексії власної творчої діяльності.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття про творчість. Творчість як об'єкт дослідження.
2. Методи психологічного дослідження творчості (загальна характеристика).
3. Уявлення про творчість в концепціях вітчизняних психологів.
4. Психоаналітичні теорії творчості. Творчість як сублімація (З.Фройд). Творчість як прояв архетипів (К.Юнг).
5. Когнітивний підхід до дослідження творчості. Когнітивна теорія творчості Дж. Келлі. «Дивергентне мислення» як основа творчості (Дж.Гілфорд).
6. Погляд на творчість представників гуманістичної психології. Компенсаційна теорія творчості А. Адлера.
7. Творчість як самоактуалізація особистості (А.Маслоу). Творчість в теорії К.Роджерса.
8. Творчість як «інвестування ідей» (Р.Стернберг).
9. Компоненти і умови творчої діяльності (Л.Терстоун).
10. Проблема «генія і божевілья» (Ч.Ломброзо)
11. Поняття про природу творчості.
12. Види та рівні творчості.
13. Проблема мотивації творчості. Роль у творчості емоцій та почуттів.
14. Поняття про творчий потенціал особистості. Структура творчого потенціалу особистості.
15. Творчий потенціал студентів і засоби його розвитку.
16. Поняття про креативність. Психологічні складові креативності.
17. Креативність та навчальність.
18. Креативність та інтелект. Особистості з різним співвідношенням креативності та інтелекту.
19. Поняття про обдарованість та її види. Обдарованість та креативність.
20. Основні психологічні підходи до проблеми розвитку творчих здібностей.
21. Методи розвитку творчих здібностей (загальна характеристика).
22. Метод розв'язування творчих задач.
23. Метод мозкової атаки та його варіанти.
24. Метод розвиваючих ігор.
25. Метод формуючого експерименту.
26. Поняття про творчу особистість. Психологічні особливості креативів.
27. Творча особистість і «европатології». Психологічні проблеми творців.
28. Успадковане і набуте у творчих здібностях.
29. Поняття про механізм розвитку творчих здібностей.
30. Чинники, що сприяють та заважають розвитку креативності.
31. Креативність у дошкільному та шкільному віці. Проблема штучного стимулювання креативності.
32. Родинні чинники розвитку креативності.

33. Принципи розвитку творчих схильностей дитини у родині.
 34. Поняття про обдаровану дитину. Критерії визначення творчо обдарованих дітей. Структура обдарованості.
 35. Психологічні проблеми творчо обдарованих дітей. Проблема «вундеркіндів».

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Оцінювання навчальної дисципліни проводиться за результатами поточного та підсумкового контролю:

- поточний контроль - 50 балів
- підсумковий контроль 50 балів.

Оцінка за поточний контроль складається з оцінювання аудиторної та результатів самостійної роботи здобувача.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (залік).

Здобувач вищої освіти має право на визнання результатів навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті, які поширюється на дисципліни обов'язкової та вибіркової компонент, що за тематикою та змістом відповідають як навчальній дисципліні загалом, так і її окремим розділам, темам, індивідуальним завданням (курсова робота, контрольна робота тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) конкретної навчальної дисципліни. (Посилання на Положення про порядок визнання в Харківському національному університеті внутрішніх справ **результатів** навчання (умінь, компетентностей) у неформальній та/або інформальній освіті http://univd.edu.ua/files/generaldocs/non_formal_education.pdf)

Умови визначення навчального рейтингу здобувача, а також вимоги і критерії оцінювання деталізовані нижче.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ			
Види робіт	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на лекційному занятті	12	1	12
Робота на практичному занятті	13	2	26
Індивідуальне завдання	1	10	12
Підсумковий контроль (екзамен)	1	50	50
Разом:			100
ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ			

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Робота на лекційному занятті	2	Всі лекції з даного курсу мають інтерактивний проблемно-дискусійний характер, отже максимальну оцінку за роботу на лекції отримують здобувачі, які постійно включені у взаємодію.
	1	Мінімальну оцінку отримують здобувачі, які не беруть участі у дискусії, втім демонструють уважність і не відволікаються від ходу лекції на сторонні справи.
	0	Здобувач не отримує оцінку, якщо не проявляє активності або відволікається від ходу лекції на сторонні справи.
Робота на практичному та семінарському занятті	2	Робота на семінарському і практичному занятті оцінюється, виходячи з того, чи проводив здобувач <u>самостійну роботу</u> для підготовки до цього заняття (опрацювання наукових та інших інформаційних джерел для підготовки повідомлень, вирішення практичних кейсових завдань, тощо), з урахуванням якості виконаної роботи. Максимальну кількість балів здобувач отримує, якщо він демонструє здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом відповідно темі заняття, бере активну участь у дискусіях на занятті, розгорнуто і обґрунтовано відповідає на поточні запитання викладача, правильно і самостійно виконав всі кейсові завдання з даної теми, бере активну участь у виконанні ситуативних завдань та моделюванні професійних ситуацій.
	1	Здобувач отримує середню кількість балів, якщо не впевнено оперує інформацією за відповідною темою курсу, під час заняття проявляє не високу активність, правильно і самостійно виконав не всі кейсові з даної теми. бере не активну участь у моделюванні професійних ситуацій..
	0	Здобувач не отримує бали, якщо не проявляє активності на занятті, не бере участь у передбачуваних змістом цього заняття видах робіт або виконав завдання з порушенням вимог академічної доброчесності.
Індивідуальне завдання	9-10	Індивідуальне завдання передбачає виконання здобувачем письмової роботи за обраною темою, яка має науковий характер і ґрунтується на аналізі інформації не менш ніж з трьох наукових джерел та усний захист роботи. Максимальну кількість балів отримують

		здобувачі, які демонструють здатність розробляти та реалізовувати психотерапевтичні, психореабілітаційні та адаптаційні заходи, спрямовані на відновлення психологічного і психічного здоров'я громадян, які перебувають у кризі. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	5-8	Індивідуальне завдання виконано частково та потребувало доопрацювання.
	1-4	Індивідуальне завдання виконано частково, доопрацювання не було здійснене, терміни порушені. Робота містить неточності, психокорекційні впливи підібрані недоречно.
	0	Завдання не виконано або виконано з порушенням вимог академічної доброчесності
Підсумкове тестування	1-50	Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	Відмінно ("зараховано")	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82 – 89	Добре ("зараховано")	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
75 – 81		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією-двома значними помилками.

68–74	Задовільно (“зараховано”)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
60–67		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
35–59	Незадовільно („не зараховано”)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1–34		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Гріффітс К., Кості М. Посібник із креативного мислення. Вид. Фабула, 2020. 288 с.
2. Карпенко Н. А. Психологія творчості: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 156 с.
3. Ткаченко Л.И. Креативність і творчість: сучасний контент Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи. 2014. № 9-10 (28-29). С. 32-35.
4. Черножук Ю.Г. Психологія творчості. Навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ. Одеса: Державний заклад ПНПУ ім. К.Д.Ушинського. 2010. 182 с.
5. Kaufman, J.C., Kaufman, S.B., & Plucker, J.A. (2013). Contemporary theories of intelligence. In J. Reisberg (Ed.), The Oxford Handbook of Cognitive Psychology (pp. 811-822). New York, NY: Oxford University Press
6. Kaufman, James C.; Sternberg, Robert J., eds. (2019). The Cambridge

Handbook of Creativity (Cambridge Handbooks in Psychology) (2nd ed.). Cambridge University Press. ISBN 978-1316638545.

Допоміжна:

7. Каракатсаніс Т. В. Сутність креативності особистості у сучасній європейській педагогічній теорії. Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. 2013. № 19. С. 24–28.

8. Моляко В.О. Психологія творчості та обдарованості: нові рубежі теорії і практики. Обдарована дитина. 2007. № 7. С. 2 – 3.

9. Beaty, Roger E.; Benedek, Mathias; Silvia, Paul J.; Schacter, Daniel L. (2016). "Creative Cognition and Brain Network Dynamics". Trends in Cognitive Sciences. 20 (2): 87–95. doi:10.1016/j.tics.2015.10.004.

10. Byrge, C.; Hanson. S. (2009). "The creative platform: A new paradigm for teaching creativity". Problems of Education in the 21st Century. 18: 33–50.

11. Cho, S. H.; Nijenhuis, J. T.; van Vianen, N. E. M.; Kim, H.-B.; Lee, K. H. (2010). "The relationship between diverse components of intelligence and creativity". Journal of Creative Behavior. 44 (2): 125–137. doi:10.1002/j.2162-6057.2010.tb01329.x

12. Dimkov, Petar Radoev (2018). "The Genius of Creativity and the Creativity of Genius: The Neuro-Dynamics of Creativity in Karl Jaspers and Sigmund Freud". Journal of Genius and Eminence. 3 : 83–92.

13. Harvey, S (2014). "Creative synthesis: Exploring the process of extraordinary group creativity". Academy of Management Review. 39 (3): 324–343. doi:10.5465/amr.2012.0224

14. OECD/Eurostat (2018). Oslo Manual 2018: Guidelines for Collecting, Reporting and Using Data on Innovation (4th ed.). Paris/Luxembourg: OECD/Eurostat. p. 44.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

15. Креативність – головна якість людини в 21 столітті. URL: <https://creativecountry.org/aboutcreate/> (дата звернення: 07.03.2021).

16. Creativity Research Journal
<https://www.scimagojr.com/journalsearch.php?q=13452&tip=sid>

17. Psychology of Aesthetics, Creativity, and the Arts
<https://www.apa.org/pubs/journals/aca/index>

18. Thinking Skills and Creativity
<https://www.journals.elsevier.com/thinking-skills-and-creativity>